

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/84764,Maciejewski-Wladyslaw.html>
2022-10-03, 16:06

Maciejewski Władysław

MACIEJEWSKI Władysław (5 II 1864, Wilno – 12 XI 1913, Warszawa), mechanik, konstruktor kotłów parowych, wynalazca. Syn Karola i Michaliny z domu Francuzowicz.

Po ukończeniu szkoły realnej w Warszawie wstąpił w 1881 na Politechnische Schule w Rydze, gdzie w 1886 uzyskał dyplom inżyniera mechanika z najwyższym odznaczeniem. W czasie studiów (1881–83) należał do Polskiej Korporacji Akademickiej „Arkonii”. Był także założycielem (1883) korporacji „Wenecja” i należał do niej do zakończenia studiów.

Pracę rozpoczął w zakładzie budowy maszyn Scholtze, Repphan i S-ka w Warszawie, po czym na krótko przeszedł do kijowskiego biura tej firmy, a następnie został konstruktorem w największej fabryce mechanicznej w Rydze: Felser i S-ka. W 1888 wrócił do Warszawy i został kierownikiem technicznym Fabryki Mebli Giętych „Wojciechów”. W 1889 przeniósł się do Zakładów Kotlarskich i Mechanicznych W. Fitzner i K. Gamper Tow. Akcyjne w Sosnowcu, gdzie pracował do 1908. Został zatrudniony początkowo jako konstruktor, potem objął stanowisko szefa warsztatów mechanicznych i dyrektora technicznego. Opracował tam różne konstrukcje kotłów parowych, z których kocioł opłomkowy (wodnorurkowy) produkowano od 1898. Z tego okresu pochodzą projekty wysokociśnieniowych kotłów z płomienicami falistymi, na które M. uzyskał patent (metoda walcowania całkowitych rur falistych) i Grand Prix na wystawie powszechnej w Paryżu w 1900. Produkowany kocioł był tak dobrej konstrukcji, że trafił jako wzorzec do podręcznika *Technik* (1905, t. 1, s. 973), gdzie otrzymał opis: „Przykład dobrego ustroju kotła dwupłomienicowego, z gaźnami łukowato zakrzywionymi systemu Gampera z rurą falowaną sposobem Maciejewskiego, z przegrzewaczami pary”. Po śmierci właściciela firmy, K. Gampera, M. został dyrektorem jej

warsztatów i prokurentem.

M. w 1908 powrócił do Warszawy i założył własną Fabrykę Przewodów Rurowych „Compensator” przy ul. Polnej 34. Zaczął w niej wyrabiać wynalezione przez siebie kompensatory do przewodów parowych. Dzięki możliwości zbliżania dowolnie fal na swoich rurach, M. stworzył nadzwyczaj sprężystą i łatwo wydłużalną rurę fałdzistą w rodzaju harmonijki cylindrycznej, która wygięta w kształt liry tworzyła idealny kompensator, przewyższający kilkakrotnie zdolność wyrównawczą kompensatorów tego kształtu z rur gładkich. M. skonstruował specjalną maszynę do falowania rur. W 1910 uzyskał pierwsze zamówienie z zagranicy z firmy Franz Seiffert i S-ka Tow. Akcyjne w Berlinie. Sprzedał tej firmie (XII 1910) prawo wyrobu swoich kompensatorów na Niemcy, Włochy i Szwecję. Wzory rur falistych pokazano w 1911 na wystawie w Dreźnie, a w XII 1911 zakłady Anciens Etablissements Louis de Naeyer SA Willebroek zakupiły patent na Belgię, w 1912 zaś Compagnie des Forges d’Audincourt – na Francję.

Mimo sprzedaży patentu zamówienia dla fabryki wzrosły, co spowodowało jej przekształcenie w spółkę z udziałem W. Kossowskiego i K. Czerwińskiego pod nazwą Fabryka Przewodów Rurowych „Kompensator” W. Maciejewski i S-ka Spółka z o.o. Przeniesiono także produkcję do większych pomieszczeń przy ul. Przemysłowej 32. Zakład sprzedawał swoje wyroby do Rosji, Austrii, Niemiec, Francji i Belgii. Następowala także wymiana specjalistów polskich i zagranicznych, którzy zapoznawali się w zakładzie z metodami produkcji. M. kilkakrotnie odpowiedział odmownie na korzystne propozycje zatrudnienia z zagranicznych firm, uważał bowiem, że powinien pracować w kraju.

M. zakładał w Sosnowcu kółka samokształceniowe dla młodzieży fabrycznej, a w Warszawie prowadził zajęcia z konstrukcji mechanicznych w Średniej Szkole Mechaniczno-Technicznej M. Mittego.

PSB (J. Zimny); SBTP (J. Piłatowicz).

Nekrolog, „Przegląd Techniczny” 1913, nr 48; *Księga SIMP*.

Pół wieku działalności mechaników polskich w przemyśle,
Warszawa 1963.

Andrzej J. Wójcik

[Poprzedni](#)
[Następny](#)